

Sekretarz Stanu

DLPC–V.0513.5.2021

dot. BPS.DKS.KPCPP.0330.20.2021

**Pan
Aleksander Pociąg
Przewodniczący
Senackiej Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i Petycji**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na wystąpienie z 16 czerwca 2021 r., przy którym przekazano petycję w sprawie podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do unifikacji egzekucji sądowej i administracyjnej, poprzez uchwalenie jednej ustawy regulującej kompleksowo ograniczenia i wyłączenia od egzekucji (P10-123/20), uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Petycja dotyczy w pierwszej kolejności uchwalenia jednego aktu prawnego rangi ustawowej, którego przedmiotem byłaby kompleksowa i spójna regulacja ograniczeń i wyłączeń spod egzekucji sądowej i administracyjnej, obecnie zawartych w istocie w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, z późn. zm., dalej: k.p.c.) i ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm., dalej: u.p.e.a.).

Podstawą egzekucji sądowej są obowiązki o charakterze prywatnoprawnym, a egzekucji administracyjnej – obowiązki o charakterze publicznoprawnym (obowiązki administracyjnoprawne). Nie jest zatem możliwe i celowe uregulowanie obu postępowań egzekucyjnych – przebiegających niezależnie od siebie – w jednym akcie prawnym. Nie jest też z tej przyczyny zasadnym wydzielenia przepisów dotyczących ograniczeń i wyłączeń spod egzekucji do jednego oddzielnego aktu prawnego. Mogłoby to naruszyć postulowaną kompleksowość regulacji obu postępowań egzekucyjnych.

Niemniej jednak zasadnym jest dążenie do możliwie spójnej regulacji rozwiązań dotyczących wskazanych ograniczeń i wyłączeń, zawartych w przepisach o egzekucji sądowej i egzekucji administracyjnej. Pozwoliłoby to jednocześnie na dokonanie rewizji obecnie

obowiązujących przepisów i w konsekwencji wyeliminowanie części regulacji niemających aktualnie praktycznego zastosowania oraz umożliwienie egzekucji ze składników majątkowych, których odebranie dłużnikowi lub zobowiązanemu nie będzie stanowiło nadmiernej dolegliwości, a jednocześnie poprawi sytuację wierzyciela dochodzącego wykonania należnego mu zobowiązania.

Drugi przedstawiony przez autora petycji postulat dotyczący zastosowania wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych do waloryzacji kwoty wolnej od egzekucji zamiast obecnego odniesienia jej do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wydaje się, że postulat ten winien zostać dogłębnie rozważony. Należy bowiem zauważyć, że wskaźnik ten jest powszechnie stosowany w obrocie gospodarczym jako wskaźnik waloryzacji dla zachowania realnej wartości kwot pieniężnych wynikających z umów i świadczeń. Sposób obliczania tego wskaźnika w oparciu o zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym, z użyciem systemu wag opracowanego na podstawie danych o wydatkach konsumpcyjnych gospodarstw domowych sprawia, że w znacznym stopniu odzwierciedla on przeciętny wzrost cen konsumpcyjnych w danym okresie.

Niemniej jednak każda zmiana legislacyjna wymaga uprzedniej, wnikliwej i wszechstronnej analizy uwzględniającej całokształt czynników wpływających na konkretne rozwiązania prawne, a także dorobek doktryny i judykatury. Obowiązkiem ustawodawcy jest bowiem wypracowanie takich rozwiązań prawnych, które zagwarantują w sposób optymalny ochronę prawną różnych dóbr, wartości i interesów.

Odnosząc się natomiast do propozycji odejścia od rozwiązań w całości wyłączających spod egzekucji dany składnik majątku na rzecz procentowego ustalenia kwoty wolnej, wskazać należy, że brak jest uzasadnienia dla takiej ingerencji ustawodawczej. Spora część składników majątkowych wyłączonych spod egzekucji została wskazana nie kwotowo, a co do gatunku, co samo w sobie wyklucza taką możliwość w ich przypadku. Ponadto część wyłączeń spod egzekucji przedmiotów oznaczonych co do gatunku nie pozwala na precyzyjne wskazanie zakresu zajęcia (np. zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca – art. 829 pkt 2 k.p.c.; zapasy paszy i ściółki dla inwentarza – art. 8a § 1 pkt 3 u.p.e.a.), jednak dzięki temu ustawodawca pozwala na dostosowanie poziomu zajęcia egzekucyjnego do konkretnego stanu faktycznego. Co więcej – wnioskodawca, argumentując pomysł odejścia od rozwiązań w całości

wyłączających spod egzekucji dany składnik majątku, przywołuje przykład kwot przyznawanych w drodze decyzji przez ARiMR oraz sum wyasygnowanych na wyjazdy służbowe. Po pierwsze jednak, kwoty przyznane w drodze decyzji przez ARiMR są dotacjami przyznawanymi z budżetu państwa celem poprawy konkurencyjności oraz rozwoju polskiego rolnictwa. W gruncie rzeczy powinny być wydatkowane na poprawę efektywności rolnej np. zakup odpowiedniego sprzętu rolniczego. Nie sposób zatem uznać, aby zasadnym było umożliwienie prowadzenia postępowania egzekucyjnego z tych kwot. Po drugie, sumy wyasygnowane lub przyznane na wyjazdy służbowe nie stanowią dochodu pracownika jako takiego, gdyż (poza dietami, z których egzekucja jest częściowo dopuszczona zarówno w procedurze sądowej jak i administracyjnej) stanowią jedynie zwrot wydatków związanych z podróżą służbową (w tym zwrot środków za przejazdy poza miejscem pracy). Nie sposób doszukać się zatem uzasadnienia dla wprowadzenia koncepcji zaprezentowanych przez autora petycji.

Reasumując, określenie ustawowo jednolitych wyłączeń spod egzekucji należności cywilnych i publicznoprawnych jest rozwiązaniem, które winno być rozważone, jednak wymaga szczegółowej i pogłębionej analizy co do zakresu i ostatecznej formy ewentualnych rozwiązań legislacyjnych.

Jednocześnie należy w tym miejscu zasygnalizować, że Komisje Sejmu i Senatu w 2020 r. rozpatrywały petycję dotyczącą niekonstytucyjności przepisów *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1385) i przeniesienia ww. przepisów do Kodeksu postępowania cywilnego, który uregulowałby problematykę przedmiotów należących do rolnika niepodlegających egzekucji w drodze ustawy (druk senacki nr 222S). Wskazana kwestia jest także przedmiotem prowadzonych w Ministerstwie Sprawiedliwości prac koncepcyjnych. Trzeba więc mieć na względzie, że obowiązujące przepisy w najbliższym czasie mogą ulec zmianie.

Z poważaniem

/podpisano elektronicznie/